

hogy ebben nyilvánvalóan az ottani, a miénkétől eltérő viszonyok is erősen belejátszottak. Amerikában a marxizmus klasszikusainak és más teoretikusainak írásai kevésbé hozzáférhetők és sokkal szegényebb a népszerűsítő irodalom is. Nálunk azonban a marxizmus iránti érdeklődő olvasó a könyvek egész sorában válogathat, méghozzá különböző fokokon, a népszerűsítő írástól a Tókéig. Ilyen körülmények között Selsam munkája már nem emelkedik ki, még az ismeretterjesztő művek közül sem.

A „Mi a filozófia?” ezért inkább azok számára lehet hasznos olvasmány, akik maguk is a marxizmus népszerűsítésén fáradoznak, az amerikai szerző didaktikai módszereinek tanulmányozása segítséget nyújthat munkájukban.

Vitányi Iván

Rác Zoltán

CSALÁDI ÉS TÁRSADALMI ÜNNEPEK

Kossuth, 245 old. 24 Ft (Ajánlott)

A szocialista társadalom mindazokat a családi ünnepeket, amelyeket a vallásos emberek egyházi szertartással kísérve ünnepeltek, társadalmi ünnepévé formálja, s az egyházi szertartás helyett olyan ünnepi szokásokat honosít meg, amelyek igyekeznek mindazt az érzelmi tartalmat biztosítani — immár nem vallási alapon —, amelyet a családi, illetve társadalmi ünnep résztvevői joggal igényelnek.

Így a születés után a névadó ünnepség foglalja el a keresztelés helyét, s az új társadalom a templomi esküvőt mellőzők számára csakúgy gondoskodik megfelelő ünnepi szertartásról, mint temetés alkalmából. Arany-, ezüst-, gyémánt-lakodalmak stb. esetében szintén. Nem lehet a családnak olyan örömnépe, amelyből ne kérne részt a közösség.

Rác Zoltán könyve nemcsak a hivatalos szervezetek nyújt segítséget, hanem a résztvevőknek is, akik kellő tapasztalat nélkül innen tudhatják meg, mi a teendő egyes esetekben (pl. hamvasztásos temetéskor). Gondosan, körültekintően ad tervet, javaslatot, mintát a családi és társadalmi ünnepek valóban ünnepélyes megrendezésének változatos módjára, egészen az apró részletekig.

Éppen ez az előnye a könyvnek —, amely sok próbálkozás után eddig ebben a nemből a legsikerültebb — annak ellenére, hogy szerzője számos vonatkozásban igen nehéz helyzet előtt állt. Névadó ünnepségen, házasságkötéskor arány-

lag könnyebb a helyzetük az állami hivatalnokoknak, csakúgy, mint maguknak a családtagoknak, a hozzátartozóknak. Temetesen már sokkal nehezebb. Rác Zoltán ebben a művében nem ad beszédmintákat, de igenis foglalkozik azzal, hogy az alkalomtól függően kb. mit kell elmondania a búcsúztatónak.

Kitűnő művészi költeményeket is mellékel az egyes ünnepek rendjéhez. Ezek természetesen nem minden bevezető nélkül, s nem akármikor mondhatók el még azonos témakörű ünnepségen belül sem. Az egyes esetekben szükséges lélektani, sőt illetani finomságokra is rámutat a szerző, s könyve nagy segítséget jelent azoknak, akik komolyan veszik társadalmi kötelességeiket a családi és társadalmi ünnepek kényes ízlést, finom tapintatot, messzemenő körültekintést igénylő megrendezésében.

Sz. R.

Tóbiás Áron

KRÚDY VILÁGA

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, 730 old.

„Talán mindenütt voltam. Báiban és temetésen. Erdőben és vízparton. Bűnben és erényben. Sokat utaztam. Most elfáradtam...” — idézi Tóbiás Áron mottója Krúdy sorait, megadva ezzel a könyvének alaphangját. A szerző a Tolsztoj Emlékkönyv kiadása után, amely 30 ország 120 írójának vallomását tartalmazta, ez újabb könyvvel Krúdy Gyula életének és munkásságának állított emléket. Nem egyszerűen irodalmi monográfiát akart ezzel az olvasó kezébe adni, hiszen ez nem is a fővárosi könyvtárának feladata, hanem Krúdy világát akarta bemutatni, főként budapesti és Budapestről szóló munkásságára figyelve. Hat részben számol be Krúdyról és koráról, dokumentumokkal hitelessé és személyes visszaemlékezésekkel érzékletessé téve az ábrázolt korszakot.

A könyv hangsúlya a korra és világra esik, amelyben Krúdy is élt, s az ő kalauzolásával tekint be az olvasó mindenható, Ferenc József palotájától a nemesi udvarházakon át a ferencvárosi és óbudai kiskocsmákig. Tóbiás könyvének műfaja vegyes műfaj. Memoár, filológia, erkölcsrajz, történelem találkozhatnak benne, olykor némi dilettáns ízzel, s próbálják megoldani együttes módszerükkel a feladatot. A könyv anyaggyűjtése azonban mindenképpen hasznos, érdekkeltő és nem egyszer irodalomtörténeti fontosságú. Krúdy Gyula életének és műveinek nem egy problémáját tisztázza, és a részletek alaposabb ismeretével ajándé-